

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії
Директор ОРІДУ НАДУ
при Президентові України
М.М. Джа

СХВАЛЕНО

рішенням Вченої ради
ОРІДУ НАДУ при Президентові
України від 11 квітня 2019 р.,
№ *235/4-7*

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ ЗІ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 281
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Одеса – 2019

Джа

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ зі спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування"

Передмова

Вступний іспит зі спеціальності "Публічне управління та адміністрування" складається усно за білетами, які розроблені на основі програми для вступників до аспірантури. Кожен білет містить по три питання. Метою програми вступного іспиту є оцінювання рівня знань вступників до аспірантури відповідно до вимог. Основні завдання програми:

- оцінювання теоретико-методологічної підготовки вступника з дисциплін магістерської програми;
- оцінювання вмінь вступника використовувати теоретичні знання для вирішення актуальних завдань публічного управління та адміністрування;
- оцінювання вміння встановлювати взаємозв'язки між теорією і практикою в сучасній системі публічного управління та адміністрування.

Програма складається з трьох розділів: 1. "Теорія, філософія, історія публічного управління та адміністрування". 2. "Інститути, функції, методи і механізми публічного управління та адміністрування". 3. "Публічне управління в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів".

Критерії оцінювання знань вступників

Відповідь, яка оцінюється в 91-100 балів, має відповідати таким вимогам:

- повний, розгорнутий, вичерпний виклад змісту поставленого питання або проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні теоретичного матеріалу;
- уміння користуватися методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод з обов'язковим на них посиланням під час розкриття питань, які того потребують;
- засвоєння теоретичних питань відповідно до основної та додаткової літератури.

Відповідь, яка оцінюється в 71-90 балів, має відповідати таким вимогам: згідно з

вимогами до відповіді на найвищий бал не виконано хоча б одна із цих вимог (якщо вона явно потрібна для вичерпного розкриття питання); або: в цілому правильно розкритий за зазначеними вимогами зміст відповіді, але допущені значні помилки під час: а) використання цифрового матеріалу; б) посилання на конкретні історичні періоди та дати; в) визначення авторства і змісту в цілому правильно зазначених теоретичних концепцій, що порушує логіку висновків під час відповіді на конкретне питання. Відповідь, яка оцінюється в 51-70 балів, має відповідати таким вимогам:

- згідно з вимогами до відповіді на найвищий бал не виконано три вимоги (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);
- одночасно допущені дві серйозні помилки, які визначені в критерії оцінки питання в 5 балів;
- зроблені під час відповіді висновки не є правильними чи загально визнаними за відсутності у відповіді доказів і раціональних аргументів на їх користь.

Відповідь оцінюється в 0-50 балів за таких обставин:

- згідно з вимогами до відповіді на найвищий бал не виконано три чи більше вимог (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

- одночасно допущені дві чи більше значних помилок, які визначені в критерії оцінки питання в 5 балів;
- зроблені під час відповіді висновки не є правильними чи загально визначеними в разі відсутності у відповіді студента доказів і раціональних аргументів на їх користь;
- характер відповіді дає підстави стверджувати, що особа, яка складає іспит, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді або давши відповідь не на поставлене в білеті питання.

Виконання екзаменаційного завдання має бути виключно самостійного характеру. Загальна підсумкова оцінка за екзамен дорівнює середній кількості балів, отриманих за відповіді на три запитання. Оцінювання знань вступників, що складають іспит, здійснюється за 100-бальною шкалою. Бали переводяться в 4-бальну (національну) шкалу в такому порядку:

Оцінка за 100-бальною шкалою	91-100	71-90	51-70	0-50
Оцінка за національною шкалою	5 "відмінно"	4 "добре"	3 "задовільно"	2 "незадовільно"

РОЗДІЛ 1 ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 1. Публічне управління - системне суспільне явище

Предметна область теорії публічного управління: управління суспільством - головне призначення публічного управління. Поняття та види публічного управління. Модель публічного управління. Методологічна основа теорії публічного управління. Парламентаризм як суспільно-політичне явище.

Публічне управління та людина. Держава, її права і обов'язки щодо особи. Права, свободи й обов'язки людини і громадянина у сфері державного управління. Взаємодія громадянина й органів управління. Обов'язки органів управління щодо громадян.

Публічне управління і колектив. Різновиди колективів і публічне управління. Публічне управління і суспільство. Місце і роль сучасних інститутів публічного управління та владно-політичних процесів у демократичних суспільствах.

Специфіка публічного управління. Публічне управління як спеціальна наукова теорія.

Тема 2. Етапи історичного розвитку управління суспільством і державою на теренах України

Джерела управлінської думки (IV тис. до н.е. - V ст.). Управлінська думка у період феодалізму, генезису та становлення капіталізму (V ст. - XIX ст.).

Організація влади і здійснення управління в Київській Русі, Галицько-Волинському князівстві, Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій: суть, характерні ознаки та особливості. Органи управління самоврядної України та організація управління в самоврядних містах.

Центральні та місцеві органи Московського царства та Російської імперії для управління Україною. Уніфікація управління українськими землями після ліквідації автономії. Організація управління Галичиною після її приєднання до Австро-Угорщини наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст. Реформа управління на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст.

Реорганізація центрального апарату управління в Російській імперії на початку XIX ст. і її вплив на місцеве управління. Реформи місцевого управління в другій половині XIX ст. Взаємовідносини земств і міського самоврядування з органами державного управління. Формування альтернативних структур влади й управління в 1917 р. та проблема їх

легітимації. Тимчасовий уряд і його структури на місцях. Реформування місцевого управління. Українська Центральна Рада і Генеральний секретаріат як органи влади. Організація державного управління в Україні за Гетьманату. Практика управління в УНР і ЗУНР.

Перетворення рад із структур самоорганізації населення в органи державної влади. Особливості державного управління в Радянській Україні. Характеристика управління в умовах адміністративно-командної системи. Особливості державного управління на західноукраїнських землях у складі Польщі та на Закарпатті у першій половині ХХ ст.

Організаційна структура державного управління в Радянській Україні. Статус ВУЦВК. Раднарком і наркомати. Місцеві ради. Сутність адміністративно-командної системи. Роль партійних і силових структур в управлінських процесах. Особливості правового регулювання державного управління. Конституції УРСР 1919; 1929; 1937 і 1978 років. Суперечливість радянських владно-управлінських реформ.

Управлінська сутність перебудови. Формування ринкових структур і нових форм управління. Декларація про державний суверенітет України та її основні положення. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Утворення СНД та проблеми державного управління.

Конституція України 1996 р. і потреба у вдосконаленні державного управління. Об'єктивна детермінованість адміністративної і територіальної реформ в Україні, її завдання та суперечності реалізації.

Необхідність формування цілісної системи публічного управління після здобуття незалежності. Реформи центральних і місцевих органів влади 1992-2018 рр.

Історичні передумови становлення парламентаризму в Україні.

Тема 3. Основні теорії і особливості управління як системного явища

Системний характер суспільних явищ і процесів. Характеристика систем управління, прості і складні системи. Особливості управління в складній системі.

Об'єкт і суб'єкт управління як елементи системи. Прямі і зворотні зв'язки в системі управління. Закриті і відкриті системи. Взаємодія системи управління з навколишнім середовищем, забезпечення цілісності, стійкості і динамізму системи управління.

Школа наукового управління і її сучасні представники (Ф.Тейлор, Ф. і Л.Гілберт, Г.Емерсон, Г.Форд, Г.Гант). Класична школа управління (А.Файоль, Л.Урвік, Д.Муні). Школа людських відносин та її розвиток (Е.Мейо, Г.Мюнстенберг, М.Фолетт, Р.Лайкерт, А.Маслоу). Школа поведінкових наук (Д. Макгрегор, Ф. Герцберг). Школа соціальних систем (Ч.Барнард, Ф.Селзнік, Г.Саймон). Концепція соціального ринкового господарства Л.Ерхарда. "Шведська модель соціалізму" Г.Мюрдаля. Особливості сучасних підходів до вивчення публічного управління у США і європейських країнах. Японські школи управління.

Сучасні концепції, теорій парламентаризму та парламентської діяльності. Сутність елітарної демократії (демократичного елітизму).

Тема 4. Основні теорії управління суспільством і державою

Цінності та цілі суспільства і держави. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей і відносин. Цінності та цілі європейського адміністративного простору. Формування "дерева" цілей публічного управління. Юридичне забезпечення цілей публічного управління.

Джерела ідей управління суспільством і країною. Теорії управління суспільством і країною. Концепція раціонального вибору та "новий менеджеризм". Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Традиційна (веберівська) модель і модель "good governance". Концепт моделі "New Public Management" (NPM). NPM: сутність і ефективність застосування в країнах ЄС. Інструментальні концепції публічного адміністрування. Електронне врядування. Концепція лідерства. Концепт розвитку організаційної культури публічного управління.

Сутність та характеристики інформаційного суспільства. Інформаційне суспільство і відкритість влади. Основні складові побудови інформаційного суспільства: зарубіжний і

вітчизняний досвід. Побудова інформаційного суспільства у Європі: основні етапи та сучасний стан.

Інформаційна політика України. Сучасні інформаційні війни. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні.

Асиметрія інформації і проблема невизначеності в публічному управлінні.

Тема 5. Демократичне публічне управління. Громадянське суспільство як суб'єкт публічного врядування

Публічна сфера - єдність економічної, соціальної, політичної та духовної сфер: поняття, складові, їх сутність і взаємообумовленість. Економічна і культурна сфери - базис розвитку суспільства. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах. Публічне управління: публічна сфера, публічне право і публічна політика - співвідношення феноменів. Партії та вибори у формуванні публічної політики та прийнятті політичних рішень. Сутність демократії і демократичних засад публічного управління. Основні моделі демократії на прикладах країн ЄС. Сучасні моделі демократичного урядування в країнах ЄС.

Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення. Індивідуальні та колективні звернення. Основи політичної демократії та правової держави в Україні.

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Утвердження дуалізму суспільства і держави: сутнісні характеристики. Громадські організації та засоби масової інформації в системі публічного управління. Співвідношення принципів плюралізму і єдності в громадянському суспільстві. Автономність та органічна єдність громадянського суспільства і держави

Тема 6. Засади публічного управління у сфері соціального та духовного розвитку

Соціальна і духовна сфера як об'єкт соціальної та гуманітарної політики. Сутність соціальної та гуманітарної політики. Сутність, зміст та особливості управління соціальною і духовною сферами українського суспільства. Роль освіти у соціогуманітарному та економічному розвитку суспільства. Освітній потенціал нації як основа конкурентоспроможності держави. Публічна політика забезпечення якості освіти в контексті розвитку суспільства.

Суб'єкти публічного управління у сфері соціального і духовного розвитку.

Основні напрями та пріоритети управління соціальним розвитком. Соціальна політика щодо розвитку соціальних і духовних відносин та створення умов для реалізації соціального потенціалу людини. Соціальна політика як чинник формування соціальної безпеки суспільства. Соціальна безпека: поняття та структура. Особливості застосування механізмів державного управління щодо формування соціальної безпеки.

Соціальні відносини в системі суспільних відносин. Механізми державного управління щодо розвитку соціально-класових відносин, процесів соціальної мобільності. Механізми державного управління з розвитку соціально-трудова відносин. Механізми державного управління щодо розвитку етнонаціональних відносин. Механізми державного управління з розвитку сімейно-шлюбних відносин.

Політика доходів і основні пріоритети її здійснення. Соціальна політика у сфері оплати праці та шляхи її реформування. Соціальне страхування та його основні види. Пенсійна система та особливості її реформування на сучасному етапі. Стратегічні напрями подолання бідності. Основні сфери духовного життя та механізми впливу держави на їх розвиток. Проблеми формування національної самосвідомості українського народу. Національна ідея, її зміст та націотворчий потенціал.

Гуманітарна політика як чинник розвитку духовного життя. Основні напрями та пріоритети реалізації гуманітарної політики. Гуманітарна політика у сфері розвитку культури, освіти, науки. Основні напрями державної політики в умовах демографічної кризи.

Організаційно-функціональна структура державного регулювання розвитку гуманітарної сфери в Україні.

РОЗДІЛ 2

ІНСТИТУТИ, ФУНКЦІЇ, МЕТОДИ І МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 7. Публічна політика

Політика, публічна діяльність та управління у контексті філософських парадигм. Предметно-практичне значення публічної політики. Теоретико-методологічні аспекти дослідження феномену публічної політики. Особливості публічної політики, її зміст та функції.

Інститути та процеси публічної політики. Структура інститутів публічної політики. Особливості процесів вироблення публічної політики. Публічна політика як процес прийняття політичних рішень. Інституційне забезпечення публічної політики.

Зв'язок публічної політики та публічного управління. Органи публічної влади як основні суб'єкти вироблення публічної політики. Місце та роль груп інтересів у публічній політиці. Механізми функціонального представництва інтересів та забезпечення публічної політики в Україні. Роль інститутів громадянського суспільства у виробленні публічної політики. Роль бізнесу у виробленні публічної політики.

Теорія та практика аналізу публічної політики. Теоретико-фундаментальний та прикладний виміри аналізу публічної політики. Аналіз процесу прийняття рішень. Методи збирання інформації та оцінювання програм публічної політики.

Конфлікти та кризи в публічній політиці та управлінні. Структура і процес управління конфліктом. Організаційні та управлінські конфлікти. Конфлікти у прийнятті рішень та переговорні процеси. Кризи в публічному управлінні.

Лобізм у публічному управлінні.

Тема 8. Публічне управління, влада і держава

Влада: феномен і основний засіб публічного управління. Механізм взаємодії влади та управління (європейський досвід). Держава як суб'єкт політичної влади.

Співвідношення публічної і державної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм. Політичні процеси і технології.

Загальна характеристика судової системи. Конституційні принципи правосуддя. Конституційно-правові принципи організації та діяльності судової системи. Конституційна юстиція. Вищі органи судійської спільноти. Судова система України.

Законодавча влада в управлінні справами суспільства і держави. Поняття, соціальні функції та повноваження парламенту. Структура парламенту. Статус парламентаря. Порядок роботи парламенту та загальні парламентські процедури. Структура, повноваження та порядок діяльності (регламент) Верховної Ради України. Законодавчий процес. Форми парламентського контролю в країнах ЄС: досвід для України.

Інститут народного представництва в системі публічного управління. Законодавча влада в системі публічного управління. Статус, права, обов'язки народних депутатів. Структура, повноваження, функції Верховної Ради України. Регламент Верховної Ради України. Механізми парламентської діяльності та парламентські процедури. Європейські стандарти парламентських процедур. Законотворчий та законодавчий процес. Парламентський контроль: сутність, значимість, механізми та форми реалізації: зарубіжний і вітчизняний досвід. Взаємодія Верховної Ради України з інститутами громадянського суспільства. Ціннісні аспекти парламентської діяльності.

Механізми парламентської діяльності у публічному управлінні та адмініструванні, їх співвідношення із міжнародним парламентаризмом.

Виконавча влада в управлінні справами суспільства і держави. Виконавча влада в управлінні справами держави: сутність, цілі, функції, структура, організація. Система та структура виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України: поняття, компетенції, формування та склад. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України з центральними і місцевими органами виконавчої влади. Відповідальність уряду та його членів.

Конституційні засади формування структури виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) в Україні: поняття, ознаки, система. Порядок формування ЦОВВ та їх структура. Відповідальність ЦОВВ та їх акти. Територіальні органи ЦОВВ. Відносини ЦОВВ із місцевими державними адміністраціями. Урядова нормотворчість.

Концепції децентралізації та деконцентрації влади. Децентралізація та деконцентрація виконавчої влади. Ієрархія інституцій влади і управління. Децентралізація повноважень і функцій органів публічної влади в країнах ЄС. Делегування повноважень у системі публічного управління. Процеси централізації і децентралізації в окремих сферах публічного управління. Деретуляція надання послуг.

Теорії походження держави. Поняття і основні риси держави. Зміст та функціональні особливості державної політики. Взаємодія та взаємовплив державної політики і державного управління. Взаємозв'язок державного та публічного управління.

Держава в системі та структурі публічного управління. Цільова, функціональна та організаційна структури публічного управління. Принципи політичного представництва та легітимності. Унітаризм, федералізм, конфедералізм. Особливості унітарного устрою України. Правова держава та основи політичної демократії. Форми державного устрою та проблеми вибору найкращої форми правління. Поняття та види функцій держави і державного управління. Проблеми сильної та слабкої держави. Громадянин держави та громадянство в країнах ЄС.

Сталий розвиток у контексті суспільно-економічних проблем ХХІ століття. Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку. Концепт вирішення суспільних проблем сталого розвитку. Пріоритети гарантування безпеки сталого розвитку. Перспективи концепту стратегії сталого розвитку. Модель розроблення стратегії сталого розвитку України.

Тема 9. Регіональне публічне управління та місцеве самоврядування. Адміністративна реформа

Регіональні системи та стратегії регіонального розвитку. Регіональна політика: сутність, цілі, структура, принципи. Регіональне публічне управління. Багаторівневе управління територіями.

Механізми державного регулювання економічного й соціального розвитку регіону. Форми і методи прогнозування регіонального розвитку. Програмно-цільовий підхід до вирішення проблем розвитку регіонів. Система планування розвитку територій.

Регіональна публічна влада і місцеве самоврядування. Основні моделі організації публічної влади на місцях. Основні теорії та моделі місцевого самоврядування. Англосаксонська і континентальна системи місцевого самоврядування та їх особливості.

Загальні засади організації місцевого самоврядування. Територіальні громади як первинні суб'єкти місцевого самоврядування. Органи і посадові особи місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення. Гарантії та захист прав місцевого самоврядування

Комунальна власність як матеріальна основа місцевого самоврядування. Фінансова основа місцевого самоврядування. Сфери управління, повноваження та компетенції місцевого самоврядування. Правові засади та організація муніципального урядування в країнах ЄС.

Місцеве самоврядування в контексті децентралізації влади та управління. Проблема співвідношення унітарності державного устрою та розвитку самоврядування. Адміністративно-територіальна реформа. Об'єднання громад.

Тема 10. Правові засади публічного управління та адміністрування

Конституційна і політична реформи; їх правове забезпечення.

Правове регулювання публічно-управлінських явищ. Предмет правового регулювання публічного управління та адміністрування. Правовий статус органу публічної посади. Метод, суб'єкти і способи правового регулювання. Форми правового регулювання і вимоги до них. Структура й організація процесу правового регулювання публічного управління.

Поняття правової держави та правового регулювання публічно-управлінських явищ. Предмет правового регулювання публічного управління. Метод правового регулювання.

Суб'єкт і способи правового регулювання. Форми правового регулювання і вимоги до них. Законність як метод, режим і принцип публічного управління.

Функції Верховної Ради України, Президента України і Кабінету Міністрів України у формуванні та здійсненні публічного управління.

Обласні та районні державні адміністрації, їх статус та повноваження. Структура місцевих державних адміністрацій (МДА) та порядок їх формування. Апарат МДА. Внутрішньоорганізаційна діяльність МДА. Акти МДА (види, процедури прийняття). Відповідальність МДА.

Глава держави у системі публічного управління: поняття, місце, роль і повноваження в управлінні суспільством і державою. Моделі влади глави держави та особливості статусу глави держави від форми правління. Інститут глави держави. Конституційний статус, порядок виборів та вступу у посаду. Компетенції та акти глави держави. Повноваження та функції глави держави в парламентських і парламентсько-президентських республіках країн ЄС. Повноваження та діяльність Президента України. Відповідальність Президента України. Сутність "етичного фільтру" у взаємодії Президента України з громадянами держави. "Етичний фільтр" взаємодії Президента України із суб'єктами публічного управління, інститутами громадянського суспільства, громадянами.

Тема 11. Закономірності та принципи публічного управління

Поняття "закономірність" і "закон". Залежність управління конкретним суспільством від закономірностей розвитку світу та світової цивілізації. Обумовленість системних та інституціональних засад публічного управління базовими цінностями суспільства. Системність публічного управління. Ціннісно-ситуативне спрямування публічного управління. Необхідність посилення регулювання та управління суспільними процесами. "Необхідне багатоманіття" управляючих впливів. Участь населення, груп інтересів і громадян у публічному управлінні, підвищенні його результативності, ефективності й відповідальності. Застосування закономірностей та законів публічного управління.

Загальносистемні методологічні принципи публічного управління. Загальнометодичні принципи публічного управління. Принципи, що регулюють управління як соціально-політичний процес. Принципи, що регулюють управління як соціально-економічний процес. Принципи, що регулюють управління як соціально-культурний процес. Застосування принципів публічного управління. Компаративний аналіз принципів публічного та державного управління.

Тема 12. Публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управлінське рішення як наукова категорія. Технологія та організація процесу розробки і прийняття управлінських рішень. Поняття процесу розробки і прийняття управлінських рішень. Етапи процесу розробки і прийняття управлінських рішень. Фактори, обмеження і критерії, що визначають технологію розробки та прийняття управлінських рішень. Рівні і принципи прийняття управлінських рішень. Розробка алгоритму процесу прийняття рішення. Організація процесу розробки та прийняття рішення.

Реалізація та контроль виконання управлінських рішень. Організаційні методи і процедури виконання прийнятих рішень. Умови ефективного функціонування організаційних структур при реалізації рішень. Організація процесів виконання рішень: ресурсне забезпечення на стратегічному та тактичному рівнях. Функції та види контролю. Зміст контролю. Процес здійснення контролю. Інструменти і характеристики ефективного контролю реалізації управлінських рішень. Сутність і види відповідальності керівників за прийняті рішення.

Розробка управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику. Сутність ризику і невизначеності. Сутність прийняття рішень в умовах ризику і невизначеності. Класифікація ризиків. Методи оцінки ступеня ризику. Етапи дослідження ризику. Способи управління ризиком. Методи і прийоми розробки та прийняття управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності.

Методи оптимізації управлінських рішень. Поняття оптимального і раціонального управлінських рішень. Типи завдань прийняття рішень відповідно до типу ситуації: в умовах визначеності, невизначеності, ризику, конфлікту. Поняття методу розробки та прийняття рішення. Класифікація методів розробки та прийняття рішень за типом умов, етапом процесом розробки і прийняття, сферою діяльності особи, що приймає рішення, і т.ін. Методи, які застосовуються на етапі діагностики проблеми і формулювання критеріїв та обмежень. Методи, які застосовуються на етапі визначення альтернатив. Методи, які застосовуються на етапі оцінки альтернатив. Методи, які застосовуються на етапі вибору, реалізації рішення та оцінки результату.

Соціально-психологічні аспекти прийняття управлінських рішень. Роль людського чинника в процесі розробки управлінського рішення. Використання влади та впливу при прийнятті управлінських рішень. Індивідуальні якості менеджера і стиль керівництва в процесі прийняття рішення. Управління змінами і конфліктами в процесі розробки та реалізації управлінських рішень.

Особливості прийняття управлінських рішень у різних сферах діяльності підприємств. Вплив сфери діяльності підприємства на процес розробки і прийняття управлінських рішень. Особливості і методи прийняття рішень в сфері стратегічного управління. Особливості і методи прийняття рішень у сфері управління персоналом. Особливості і методи прийняття рішень у сфері фінансового менеджменту. Особливості і методи прийняття рішень в маркетингу. Особливості і методи прийняття рішень в управлінні виробництвом. Автоматизація процесу розробки і прийняття управлінських рішень: передумови та інструменти.

Тема 13. Функції, організаційна структура, механізми та органи публічного управління

Поняття і види функцій публічного управління. Детермінованість функцій публічного управління. Особливості функцій публічного управління в умовах демократичної, правової, соціальної держави. Функціональна структура публічного управління: визначення, оформлення, розвиток.

Сутність організаційної структури публічного управління і фактори, що її обумовлюють. Види організаційних структур. Ієрархічні і горизонтальні структури публічного управління. Види і властивості ієрархічних структур.

Механізм публічного управління: сутність, складові та їх характеристики. Структура механізму та органів публічного управління. Типологізація органів публічного управління. Територіально-адміністративний аспект публічного управління. Методи і стилі публічного управління. Суперечності та конфлікти в системі публічного управління. Результативні методи та ефективні стилі управління в Європейському Союзі.

Механізми державного управління: сутність, поняття, категорії, принципи, методи, система. Теоретико-методологічні засади механізмів державного управління. Політичний, економічний, організаційний, правовий, мотиваційний та інші види механізмів державного управління.

Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства. Суб'єкти взаємодії органів публічної влади з громадою. Правові і функціональні аспекти. Моделі взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Напрями і методи вдосконалення взаємовідносин органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Регулювання та вирішення конфліктів у взаємовідносинах органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Технології взаємодії влади і громади. Методи співпраці органів публічної влади і громади.

Поняття громадянського суспільства і його витоки. Теорії громадянського суспільства. Моделі громадянського суспільства. Суб'єкти та умови функціонування громадянського суспільства.

Особливості організації взаємодії органу публічного управління і політичних партій. Політичні партії як суб'єкти здобуття і здійснення влади, формування публічної політики.

Зв'язки з громадськістю в публічному управлінні. Сутність та основні процеси зв'язків з громадськістю. Урядові зв'язки з громадськістю. Імідж публічної влади. Взаємовідносини та взаємодія громадянського суспільства і влади. Активізація участі громадян в управлінні справами суспільства.

Тема 14. Публічне управління та економіка

Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Визначальні характеристики економічної системи України. Можливості використання механізмів нового публічного менеджменту для розвитку економічних систем. Глобалізаційний та інтеграційний вектори перетворень в економіці України.

Загальна характеристика взаємовідносин публічної влади, держави і економіки. Інститути публічної влади та ринкова координація господарського життя суспільства.

Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Сучасні тенденції у взаємовідносинах держави і бізнесу. Антимонопольне законодавство. Механізми взаємодії держави і економіки. Управління політичними ризиками та забезпечення сприятливого інвестиційного клімату. Оцінювання ефективності й результативності державно-управлінської діяльності. Стратегічні пріоритети публічного управління розвитком національної економіки в контексті європейського вибору.

Конкуренція як фактор ринкового прогресу (основні тенденції та проблеми формування конкурентного середовища). Конкурентна політика: цілі, проблеми, можливості, механізми. Конкурентна політика та формування економіки інноваційного типу. Конкуренція як рушійна сила інноваційно-інвестиційного розвитку економіки країни. Конкурентна політика: цілі та інструменти. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.

Ринок та його структура. Механізм функціонування ринку. Ринкова рівновага. Досконала і недосконала ринкові структури. Антимонопольне законодавство. Дисфункції ринку як підґрунтя необхідності державного інтервенціонізму та регулювання господарських процесів. Основні ситуації неспроможності ринку.

Суспільні блага. Прийняття державно-управлінських рішень на ринку суспільних благ. Виробництво суспільних благ.

Проблема справедливого розподілу в ринковій економіці. Рівень життя і бідність. Державна політика перерозподілу доходів: цілі, механізми, інструменти. Концепції справедливості у розподілі благ і доходів. Дилема ефективності і справедливості. Теорія суспільного вибору як методологія аналізу вироблення колективних рішень.

Ситуації неспроможності влади як обмеження для державного втручання. Проблеми, пов'язані з прийняттям ефективних рішень.

Тема 15. Державне регулювання економічних процесів та аналіз державної політики

Концептуальні засади державного регулювання економічних процесів. Організаційно-правові й інституціональні аспекти функціонального, територіального та галузевого управління економічним розвитком.

Загальні принципи та особливості функціонування публічного сектора економіки як об'єкта управління і регулювання. Структура публічного сектора економіки. Форми і типи державних підприємств. Державні корпоративні права.

Ринкові інститути. Трансакційні (операційні) витрати. Форми власності. Форми організації економічної діяльності. Форми в інституційній теорії. Інтеграційні форми корпоративних структур. Сутність, механізми та моделі корпоративного управління. Держава як учасник і регулятор корпоративних відносин.

Інституціональна теорія економічного розвитку. Поглиблення інституціональних перетворень в Україні: дебіюрократизація економіки, інституціоналізація ринкових механізмів, формування ефективного конкурентного середовища, вдосконалення відносин власності, координуючі механізми.

Інституціональні механізми приватизаційного процесу. Регуляторна політика держави та підтримка малого і середнього підприємництва.

Державні механізми структурних зрушень і контроль за їх реалізацією. Управління інвестиційним процесом на макро- та мікрорівнях. Соціально-економічна й екологічна ефективність інвестиційної політики. Пріоритетні напрями науково-технічної політики та проблеми утвердження інноваційної моделі економічного розвитку.

Механізми державного регулювання ринку цінних паперів. Управління грошово-кредитною політикою та інструменти регулювання фінансових ринків. Дворівнева банківська система. Роль і функції центрального банку країни.

Державне регулювання макроекономічних процесів. Пріоритетні цілі макроекономічної політики. Інструментарій державного регулювання макроекономічних процесів. Основні теорії макроекономічного регулювання.

Роль держави у забезпеченні сталого економічного розвитку. Механізм антикризового розвитку. Передумови і моделі нециклічного економічного розвитку. Поняття та вимірювання інфляції. Антиінфляційна політика держави.

Кейнсіанський та неокласичний підходи до аналізу ролі й функцій держави в регулюванні макроекономічних процесів та забезпеченні сталого економічного зростання.

Економічні аспекти аналізу державної політики. Оцінювання державної політики. Ефективність і результативність державної політики. Державна політика й економіка. Державна влада і ринок. Принципи аналізу рішень у публічному управлінні.

Методи аналізу рішень щодо державної політики. Аналіз проектів у державному секторі. Методологія аналізу вигід і витрат. Загальна характеристика інших методів аналізу.

Тема 16. Державні фінанси і бюджетно-податкова політика

Державні фінанси як сфера управлінської діяльності. Організація та управління фінансовою системою. Інституційні засади управління фінансовою системою України. Розмежування повноважень між центральними органами влади в системі державних фінансів.

Бюджетна система України: структура та принципи її побудови. Бюджетний процес в Україні. Цілі та інструменти бюджетної політики.

Функції і роль державного бюджету в забезпеченні потреб економічного і соціального розвитку суспільства. Бюджет як інструмент державного регулювання економіки. Дискреційна і недискреційна бюджетно-податкова політика.

Державні надходження і система оподаткування. Податки як економічна база та інструмент державного регулювання економічних процесів.

Принципи формування та основні елементи податкової системи. Класифікація податків. Податкова політика держави та механізми її реалізації. Податкове навантаження в Україні та проблема ухиляння від сплати податків.

Загальна характеристика державних видатків. Методи та форми фінансування економічної діяльності. Розвиток державно-приватного партнерства. Державні інвестиції. Критерії ефективності використання бюджетних коштів.

Проблеми збалансування бюджету. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.

Причини та макроекономічні наслідки державного боргу. Боргова безпека держави та її показники. Механізм управління державним боргом. Боргова політика України.

РОЗДІЛ 3

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Тема 17. Концептуальні засади національної безпеки та її геополітичні виміри

Безпека як суспільне благо, поняття системи національної безпеки. Об'єкти та суб'єкти національної безпеки. Характеристика національних інтересів. Загрози національним інтересам (політична, економічна, військова та інформаційна сфери). Принципи забезпечення національної безпеки. Проблеми глобальної безпеки і національна безпека.

Безпека людини в умовах формування громадянського суспільства. Тероризм як глобальна загроза міжнародній та національній безпеці.

Принципи забезпечення національної безпеки. Основні напрями державної політики національної безпеки. Концепція та Стратегія національної безпеки. Воєнна доктрина держави. Стратегічний оборонний бюлетень. Повноваження Президента України, Верховної Ради України та центральних органів виконавчої влади України у сфері забезпечення національної безпеки. Повноваження та функції Ради національної безпеки і оборони України. Воєнна організація держави. Обороздатність держави. Сутність демократичного цивільного контролю над Воєнною організацією держави та правоохоронними органами.

Основні поняття геополітики. Конфлікти та війни в житті світового співтовариства. Розвиток концептуальних підходів щодо забезпечення міжнародної та національної безпеки. Україна як суб'єкт і об'єкт геополітики. Геополітична модель України. Місце та роль України в міжнародних та європейських структурах безпеки.

Тема 18. Публічне управління в умовах європейської інтеграції. Міжнародне публічне управління.

Євроінтеграційна політика України: зміст, функціональні особливості, якісні ознаки.

Розвиток системи управління виборчим процесом в Україні на засадах позитивного досвіду держав-учасниць ЄС. Право ЄС і національне право.

Розподіл повноважень між ЄС та державами-членами. Принципи права ЄС стосовно національного права. Верховенство права ЄС. Субсидіарність та пропорційність. Обґрунтованість повноважень ЄС договірними положеннями. Пряма дія права ЄС. Пряме застосування права ЄС.

Загальна характеристика інституцій ЄС. Суміщення функцій. Поліцентричність структури. Поділ влад.

Економічна інтеграція. Правова основа внутрішнього ринку ЄС.

Договори заснування та інші правові акти про внутрішній ринок. Чотири види свободи в межах внутрішнього ринку: вільний рух товарів; свобода платежів та переміщення капіталів; вільне пересування осіб; вільне надання послуг.

Розширення ЄС. Мадридські і Копенгагенські критерії. Досвід країн Європейського Союзу. Національна складова в організації суспільства та державотворенні. Основні напрями модернізації публічного управління в країнах ЄС.

Міжнародне публічне управління. Теоретичні засади міжнародного публічного управління. Міжнародне співтовариство як об'єкт управління. Політичні системи і стратегії багаторівневого управління міжнародним співтовариством. Соціально-гуманітарний та економічний прогрес як об'єкт управління. Забезпечення національної безпеки. Міжнародні організації як суб'єкти управління. Європейський проектний менеджмент та його принципи сприяння розвитку ОЕСР.

Україна в глобальному управлінському просторі: модель та чинники її сучасної трансформації. Мережеве глобальне управління: технології публічної мобілізації та електоральний менеджмент. Україна в системі інтеграційно-дезінтеграційних дуалізмів сучасного світу.

Тема 19. Результативність, ефективність і відповідальність у публічному управлінні: світовий досвід

Результативність і ефективність. Вимір продуктивності та ефективності. Фактори підвищення результативності та ефективності публічного управління.

Результативність і ефективність системи управління та суб'єкта управління. Оцінювання результативності та ефективності управління: суб'єкти, методи.

Засади протидії проявам корупції в системі публічного управління. Політична корупція: сутність, форми, механізми протидії та запобігання.

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного управління. Особистість як суб'єкт та

об'єкт владних повноважень. Особистість та політико-владна діяльність. Відповідальність у політико-владній діяльності. Інститут відповідальності народних депутатів. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного управління. Політична відповідальність у країнах ЄС.

Роль політичної та державно-управлінської еліти в реалізації стратегічних реформ. Сучасні практики реалізації політичного та державно-управлінського лідерства.

Тема 20. Публічна служба і бюрократія в публічному управлінні: світовий досвід і Україна

Поняття бюрократії. Основні концепції бюрократії (Г.В.Ф.Гегель, К.Маркс, Л. фон Мізес, М.Вебер, В.Вільсон, Р.Мертон, М.Крозье, С.Ліпсет та ін.). "Імперська" ("азійська") модель бюрократії.

Бюрократія і бюрократизм. Функціональний і дисфункціональний підходи до бюрократії. Сутність бюрократизму. Об'єктивні передумови виникнення і прояви бюрократизму. Особливості бюрократизму в сучасному публічному управлінні та адмініструванні; проблема його подолання.

Публічна служба в цивілізаційному та формаційному вимірах. Загальнонаукові засади публічної служби. Етика в системі публічної служби. Управління конфліктами інтересів на публічній службі.

Інституціональна основа публічної служби. Моделі публічної служби. Публічна служба як адміністративно-процесуальна система дотримання цінностей суспільства, виконання та забезпечення виконання цілей суспільства. Формування та реалізація службових відносин. Модель державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні.

Посади і посадові особи в системі публічної служби. Статус публічного службовця. Проходження публічної служби.

Кадрова політика і кадрові технології в системі публічної служби. Еліта і публічна служба в системі владних відносин.

Бюрократія і публічна служба в країнах ЄС. Системи публічної служби у державах-членах ЄС, їх типологія.

Перспективи розвитку публічної служби в Україні.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

Розділ 1. Теорія, філософія, історія публічного управління та адміністрування

1. Публічне управління як системне суспільне явище.
2. Специфіка публічного управління. Публічне управління як спеціальна наукова теорія.
3. Етапи історичного розвитку управління суспільством і державою на теренах України.
4. Формування системи публічного управління після здобуття незалежності.
5. Об'єкт і суб'єкт управління як елементи системи. Прямі і зворотні зв'язки в системі управління.
6. Основні зарубіжні школи наукового управління і їх представники.
7. Громадянське суспільство та його сутність.
8. Традиційна модель управління і модель "good governance".
9. Модель "New Public Management" (NPM): сутність та ефективність застосування в країнах ЄС.
10. Сутність та характеристики інформаційного суспільства.
11. Інформаційна політика України. Сучасні інформаційні війни.
12. Публічна сфера: поняття, складові, їх сутність і взаємообумовленість.
13. Партії та вибори у формуванні публічної політики та прийнятті політичних рішень.
14. Сутність демократії та демократичних засад публічного управління.
15. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні.
16. Засоби масової інформації в системі публічного управління.
17. Сутність, зміст та особливості управління соціальною і духовною сферами українського суспільства.
18. Соціальна політика як чинник формування соціальної безпеки суспільства.
19. Механізми державного управління щодо розвитку етнонаціональних відносин.
20. Проблеми формування національної самосвідомості українського народу.
21. Національна ідея; її зміст та націотворчий потенціал.
22. Функції Верховної Ради України як вищого представницького органу влади.
23. Парламентаризм як державно-правове явище. Лобізм у публічному управлінні.
24. Освітній потенціал нації як основа конкурентоспроможності держави.

Розділ 2. Інститути, функції, методи і механізми публічного управління та адміністрування

25. Співвідношення публічної і державної влади.
26. Законодавча влада в управлінні справами суспільства і держави.
27. Виконавча влада в управлінні справами суспільства і держави.
28. Концепції децентралізації та деконцентрації влади.
29. Зміст та функціональні особливості державної політики.
30. Взаємодія та взаємовплив державної політики і публічного управління.
31. Перспективи концепту стратегії сталого розвитку. Модель розроблення стратегії сталого розвитку України.
32. Регіональна політика: сутність, цілі, структура, принципи.
33. Регіональна влада і місцеве самоврядування. Основні моделі організації публічної влади на місцях.
34. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації влади та управління.
35. Органи самоорганізації населення.
36. Поняття правової держави та правового регулювання публічно-управлінських явищ.
37. Глава держави у системі публічного управління.
38. Закономірності та принципи публічного управління.
39. Особливості функцій публічного управління в умовах демократичної, правової, соціальної держави.
40. Механізм публічного управління: сутність, складові та їх характеристики.

41. Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства.
42. Сучасні тенденції у взаємовідносинах держави і бізнесу.
43. Інститути представницької влади в Україні.
44. Роль політичного лідерства у парламентсько-президентській республіці Україна.
45. Механізми формування позитивного іміджу Української держави.
46. Роль політичної та державно-управлінської еліти в реалізації стратегічних реформ.
47. Стратегічні пріоритети публічного управління розвитком національної економіки в контексті європейського вибору.
48. Механізми забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в умовах глобальних структурних зрушень.

Розділ 3. Публічне управління в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів

49. Концептуальні засади національної безпеки та її геополітичні виміри.
50. Характеристика національних інтересів. Загрози національним інтересам (політична, економічна, військова та інформаційна сфери).
51. Основні поняття геополітики. Конфлікти та війни в житті світового співтовариства.
52. Місце та роль України в міжнародних структурах безпеки.
53. Євроінтеграційна політика України: зміст, функціональні особливості, якісні ознаки.
54. Загальна характеристика інституцій ЄС. Суміщення функцій. Поліцентричність структури. Поділ влад.
55. Національна складова в організації суспільства та державотворенні.
56. Основні напрями модернізації публічного управління в країнах ЄС.
57. Міжнародні організації як суб'єкти управління.
58. Відповідальність у публічному управлінні: світовий досвід.
59. Результативність та ефективність системи управління і суб'єкта управління: світовий досвід.
60. Засади протидії проявам корупції в системі публічного управління: світовий досвід.
61. Політична корупція: сутність, форми, механізми протидії та запобігання.
62. Політична та адміністративно-управлінська відповідальність у країнах ЄС.
63. Моделі публічної служби: світовий досвід і Україна.
64. Кадрова політика і кадрові технології в системі публічної служби: світовий досвід і Україна.
65. Бюрократія і публічна служба в країнах ЄС. Системи публічної служби у державах-членах ЄС, їх типологія.
66. Участь України в міжнародних об'єднаннях глобального та регіонального рівня.
67. Державна політика та міжнародне співробітництво у сфері забезпечення енергетичної безпеки.
68. Миротворчість як механізм з підтримки міжнародного миру та безпеки.
69. Проблема забезпечення міжнародної та національної безпеки на сучасному етапі.
70. Україна в європейських наддержавних структурах.
71. Етика в системі публічної служби.
72. Управління конфліктами інтересів на публічній службі.

Список рекомендованої літератури до вступного іспиту

1. Адміністративно-територіальна організація України: теорія, методологія, механізми становлення : монографія / О. Г. Кучабський; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 316 с.
2. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи : монографія / В. С. Куйбіда, В. П. Павленко, В. А. Яцюк [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Турчинова ; Секретаріат Каб. Міністрів України. - Офіц. вид. - К. : Геопринт, 2009. - 615 с.
3. Антикризисное управление : учебник / под ред. Э. М. Короткова. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 432 с.
4. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К. : Міленіум, 2003. – 256 с.
5. Безверхнюк Т.М. Управлінські рішення, стратегічний та проектний підходи / Безверхнюк Т.М., Іжа М.М. // Державне управління : [підручник]: у 2 т. – Київ-Дніпропетровськ: Вид-во НАДУ, 2012. - Т.1. – Розділ 11. - С. 500-561.
6. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії : монографія. - К. : Парламент. вид-во, 2007. - 576 с.
7. Бунік М.З. Концептуальні засади взаємодії політики і управління : Навч. посібник. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. –136 с.
8. Василик О.Д. , Павлюк К.В. Державні фінанси України: Підручник. –К: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
9. Взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю: стан, перспективи, рекомендації та практики : Аналітичний звіт / Лиска О.Г., Засадко В.В., Юрченко М.М., Томнюк О.Є. – К. : АМУ, 2014. – 28 с.
10. Відкриваємо Європу. /Представництво Європейської Комісії в Україні та Білорусі. К., 2006. -48с.
11. Гаврилишин Б.Д. До ефективних суспільств. Дорогокази в майбутнє / Б.Д.Гаврилишин; упоряд. В.Рубцов. 4-е укр.видання без змін. К.: Пульсари, 2013.-248с.
12. Ганущак Ю. І. Територіальна організація влади. Стан та напрямки змін / Ю. Ганущак. - К. : Легальн. статус, 2012. - 348 с.
13. Геоекономічна політика України : наук. розробка / І. В. Розпутенко, Л. В. Ільченко-Сюйва, О. І. Кілієвич [та ін.] ; за заг. ред. І. В. Розпутенка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., каф. екон. політики. - К. : НАДУ, 2012. - 64 с.
14. Глобальна та національна безпека : підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника. - К. : НАДУ, 2016. - 764 с.
15. Глобальна та національна безпека : словник-довідник / Г. П. Ситник, М. М. Шевченко, О. І. Пошедін та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника. - К. : НАДУ, 2016. -142 с.
16. Голікова Т. В. Державне управління територіальним економічним розвитком: теорія і практика : монографія / Т. В. Голікова ; Нац. акад. держ. управління при Президентові України. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 296 с.
17. Горбулін В. П. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки : монографія / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський ; Нац. ін-т стратег. дослідж. - К. : НІСД, 2011. - 286 с.

18. Гоці С. Європейська Комісія. Процеси ухвалення рішень і виконавчі повноваження. /Пер з італійської. К.: К.І.С., 2007. – 202с.
19. Гошовська В. А. Етичні засади взаємодії органів державної влади з інститутами громадського суспільства : навч.-метод. матеріали / В. А. Гошовська, А. П. Рачинський, О. Р. Антонова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. - К. : НАДУ, 2015. - 79 с.
20. Гошовська В. А. Парламентаризм : підручник / за ред. В. А. Гошовської ; кол. авт. - К. : НАДУ, 2016. - 600 с.
21. Гошовська В. А. Роль і місце держави в розбудові трипартизму й соціального діалогу: світовий досвід та Україна : навч. посіб. / В. А. Гошовська, Л. І. Ільчук ; за заг. ред. В. А. Гошовської. - К. : [б. в.], 2010. - 112 с.
22. Гошовська В.А. Українські реалії соціальної держави : навч.-метод. посібник / В.А.Гошовська, Л.І.Ільчук; за заг. ред. В.А.Гошовської. - К.: НАДУ, 2007. - 67с.
23. Дегтярьова І.О. Конкурентоспроможність регіону: стратегічні пріоритети та механізми державного управління : монографія / І.О. Дегтярьова ; Нац. Акад.. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2012. – 368 с.
24. Демократичне урядування і публічне адміністрування: проблеми вимірювання й аудиту : наук.-метод. посіб. / О. Ф. Колодій, М. З. Буник, П. М. Петровський [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Львів. регіон. ін-т держ. упр. - К. : НАДУ, 2011. - 56 с.
25. Державна кадрова політика в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку : наук. доповідь / авт. кол.: Ю.В.Ковбасюк, К.О.Ващенко, Ю.П. Сурмін та інш. - К.: НАДУ, 2012. - 72с.
26. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. - К. : НАДУ, 2014. - 652 с.
27. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. - К. ; Одеса: НАДУ, 2012.
28. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / за заг. ред. А.М.Мучник – Полтава : Вид-ць Шевченко Р.В., 2010. – 280 с.
29. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич - К. : Академія, 2010. - 520 с.
30. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. - К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012.
31. Державне управління в економічній сфері: бюджетно-податкова політика : навч. посіб. / І. В. Розпутенко, Л. В. Ільченко-Сюйва ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2008. - 99 с.
32. Державне управління як єдність діяльності та відносин: монографія / Н. М. Мельтюхова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2010. – 204 с.
33. Державне управління: основи теорії, історія і практика : [навч. посібн.] / В.Д. Бакуменко, П.І. Надолішній, М.М. Іжа, Г.І. Арабаджі / за заг. ред. Надолішнього П.І., Бакуменка В.Д. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.

34. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми : монографія / кол. авт; за ред. д-ра філос. н. професора В.М.Князева. - К.: НАДУ - Міленіум, 2003. - 320с.
35. Державні та місцеві фінанси. Бюджетний процес : навч. посіб./ К. М. Бліщук, Л. Р. Михайлишин. - 2-ге вид. перероб. і доп. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 176 с.
36. Джураєва О.О. Поняття та ознаки функцій сучасної держави // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. – О.: Юрид. літ., 2005. – Вип. 25. – С. 143-149.
37. Дзюбик С., Ривак О. Основи економічної теорії.-К.: Знання, 2006.-С.410.
38. Доступ до донорських та інвестиційних ресурсів в галузі регіонального розвитку 2015 / Міністерство регіонального розвитку та будівництва [Електронний ресурс] – режим доступу - Europeaid/132810/c/set/ua
39. Драгомирецька Н.М. Державна інформаційна політика : навч-метод. посібник / Н.М.Драгомирецька. - Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2014. - 252с.
40. Дробот І.О. Гарантування місцевого самоврядування в Україні: теоретико-методологічний аспект : монографія. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 380 с.
41. Елітознавство : підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. - К. : НАДУ, 2013. - 268 с.
42. Енциклопедичний словник з державного управління /уклад.: Ю.П.Сурмін, В.Д.Бакуменко, А.М.Михненко та ін.; за ред.. Ю.В.Ковбасюка, В.П.Трощинського, Ю.П.Сурміна. - К.: НАДУ, 2010. - 820 с.
43. Енциклопедія державного управління : у 8 т / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, наук.-редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), В. П. Трощинський (заст. голови), Ю. П. Сурмін [та ін.] ; - К. : НАДУ , 2011.
44. Енциклопедія державного управління: у 8 т./ Нац.акад.держ.упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю.В.Ковбасюк (голова) та ін. - К. : НАДУ, 2011.
45. Ефективність управління національною економікою: концептуальні засади та механізми забезпечення : наук. розроб. / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич. -К. : НАДУ, 2014. - 56 с.
46. Європейська інтеграція України: поточна ситуація, завдання та пріоритети державної політики: мат. засідання „круглого столу” /за заг. ред. О.В.Снігир – К.: НІСД, 2010. – 64 с.
47. Загальна теорія держави та права: Підручник / За ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. – Х.: Право, 2002. – 432 с.
48. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К. : НАДУ, 2010. - 401 с.
49. Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
50. Идентичности и ценности в эпоху глобализации (под ред. акад. НАН Украины Ю.Н.Пахомова и проф. Ю.В.Павленко). К.: Наук, думка, 2013.
51. Івашов М.Ф. Актуальні питання економічної теорії та практики її застосування в державному управлінні: Навч. посіб. - К.: НАДУ, 2004. – 56 с.
52. Інституційне забезпечення та особливості формування публічної політики в Україні : метод. рек. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., каф. політ. аналітики та прогнозування ; уклад. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, С. І. Вировий [та ін.]. - К. : НАДУ, 2011. - 44 с.
53. Інструменти регіонального розвитку в Україні = Regional Development Tools in Ukraine : навч. посіб. / О. В. Берданова, Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко [та ін.] ; за ред.В. М. Вакуленка, О. В. Берданової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Проект партнерства Канада-Україна "Регіон. врядування та розвиток". - К. : НАДУ, 2013. - 286 с.

54. Історія державного управління : навч.-метод. вид. для семінар. занять та самост. роботи : в 3 т. / авт. кол. : С. М. Коник, Р. Б. Воробей, В. А. Грабовський та ін. ; кер. авт. кол. С. М. Коник. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – Т. 1. – 104 с. ; Т. 2. – 116 с. ; Т. 3. – 128 с.
55. Карпенко О. В. Управлінські послуги в Україні: механізми надання органами влади: монографія / О. В. Карпенко. - К. : АМУ, 2014. - 408 с.
56. Кельман М.С., Мурашин О.Г. Загальна теорія держави і права: Підручник. - К.: Кондор, 2006. – 477 с.
57. Конфлікти в публічній політиці та управлінні : навч. посіб. / С. О. Телешун, С. В. Ситник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, каф. політ. аналітики та прогнозування. - К. : НАДУ, 2012. - 112 с.
58. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : навч. посіб. / Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валецький [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2010. - 299 с.
59. Куйбіда В. С. Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні : монографія / В. С. Куйбіда ; відп. ред. В. І. Чушенко. - Л. : Літопис, 2001. - 376 с.
60. Куйбіда В. С. Місьцеве самоврядування України в контексті розвитку місцевої демократії : монографія / В. С. Куйбіда, М. С. Куйбіда, О. О. Бабінова. - Хмельницький : ХУУП, 2008. - 468 с.
61. Куйбіда В. С. Організація публічної служби в Україні : монографія / В. С. Куйбіда, О. В. Хорошенко. - Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2016. - 272 с.
62. Куйбіда В. С. Формування дієздатних територіальних громад : монографія / В. Куйбіда ; [Ін-т громадян. сусп-ва]. - К. : Легал. статус, 2010. - 139 с.
63. Лідерство в місцевому самоврядуванні : слов. термінів / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів, каф. парламентаризму та політ. менеджменту ; уклад.: В. А. Гошовська, Л. А. Пашко, А. К. Гук [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко, А. К. Гука [та ін.]. - Х. : Фактор, 2015. - 156 с. -(Серія "Б-чка лідера місцев. самоврядування").
64. Ліпкан В.А. Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні : монографія / В.А. Ліпкан, І.М. Сопілко, В.О. Кір'ян ; За заг. ред. В.А. Ліпкана. – К. ФОП О.С. Ліпкан, 2015. – 664 с.
65. Марущак В.П., Львова Є.О., Ровинська К.І., Козуліна С.О. Правознавство: Навчальний посібник. – ОРІДУ, 2010.
66. Менеджмент для публічної влади : навч. посіб. / М. П. Бутко, І. М. Бутко, І. М. Бушай [та ін.] ; за ред. М. П. Бутка ; Нац. агентство України з питань держ. служби, М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Чернігів. держ. технол. ун-т. - Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. - 360 с.
67. Механізм взаємодії суспільства та влади : підручник / А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко та ін. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2013. – 210 с.
68. Механізми взаємодії суспільства та влади : підручник / А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2013. - 210 с.
69. Механізми реалізації державної регіональної політики в контексті проведення політичної та адміністративної реформ : наук. розробка / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. О. Долженков, Т. І. Пахомова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – К. : НАДУ, 2008. – 46 с.

70. Миколайчук М. М. Фінансово-економічний механізм забезпечення стійкого збалансованого розвитку регіону : [монографія] / М. М. Миколайчук. – К.: Вид-во НАДУ, 2010. – 308 с.
71. Мікроекономіка і макроекономіка / Будаговська С., Кілієвич О. Романюк О. та ін. Підручник під ред. С. Будаговської. - К.: Основи, 2007.- 520 с. (гриф Міністерства освіти України).
72. Мочерний С.В. Економічна теорія.-К., "Академія", 2005.-С.656.
73. Науково-методичне забезпечення реалізації концепції New Public Management : наук. розроб. / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова, Е. О. Сергієнко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. - К. : НАДУ, 2013. - 92 с.
74. Нова державна регіональна політика в Україні : зб. наук.-аналіт. матеріалів, нормат.-правових актів навч.-метод. док. у галузі регіон. розв. / В. С. Куйбіда, О. М. Іщенко, А. Ф. Ткачук [та ін.]. - К. : Крамар, 2009. - 232 с.
75. Овчаренко С.В. Гуманітарна та культурна політика : навч. посібник / С.В.Овчаренко. - Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2013. - 180с.
76. Основи вітчизняного парламентаризму: підручник для студентів вищ. навч. закл. : у 2 т. / за заг. ред. В. А. Гошовської. - К. : НАДУ, 2012. - Т.2. - 408 с.
77. Основи публічної політики та управління : навч. посіб. / С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович [та ін.] ; за заг. ред. С. О. Телешуна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, каф. політ. аналітики і прогнозування. - К. : НАДУ, 2011. - 312 с.
78. Основи публічної політики та управління: навч. посіб. / С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович [та ін.] ; за заг. ред. С. О. Телешуна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Каф. політ. аналітики і прогнозування. – К. : НАДУ, 2011. – 312 с
79. Основи регіонального управління в Україні : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; каф. регіон. упр., місцев. самоврядування та упр. містом ; авт. -упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К. : НАДУ, 2012. - 576 с.
80. Основи регіонального управління в Україні : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом ; авт.-упоряд.: В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2012. – 576 с.
81. Парламентаризм та парламентська діяльність : словник-довідник / за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. В. А. Гошовської. - К. : НАДУ, 2010. - 352 с.
82. Пашко Л. А. Діалог влади та громадськості. Демократичні стандарти побудови громадянського суспільства : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : Л. А. Пашко. -К. : НДЕІ М-ва економіки України, 2010. - 48 с.
83. Пашко Л. А. Професіоналізація людських ресурсів на державній службі як процес протидії корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування : навч.-метод. матеріали / [Л. А. Пашко, І. Г. Сурай, І. Л. Савчук, Л. О. Воронько] ; за заг. ред. Л. А. Пашко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. - К. : НАДУ, 2011. - 120 с.
84. Політичне лідерство : навч. посіб. / В. А. Гошовська, Л. А. Пашко, Ю. В. Баскакова [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко ; уклад. К. Ф. Крутій ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. - К. : НАДУ, 2013. - 300 с.
85. Політологічні аспекти державного управління : навч. посіб. / авт. кол. : К. О. Вашенко, Ю. Г. Кальниш, О. М. Новакова та ін. ; за заг. ред. О. М. Сича. - Івано-Франківськ : Місто НВІО 2013. - 352 с.

86. Попова Т.В. Стратегічні комунікації : словник / Т.В. Попова, В.А. Ліпкан / за заг. ред. В.А. Ліпкана. – К. : ФОП О.С. Ліпкан, 2016. – 416 с.
87. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. - Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. - 576 с.
88. Посельський В. Конституційний устрій Європейського Союзу. Навчальний посібник: К., "Таксон", 2005. -280с.
89. Почепцов Г.Г. Стратегічні комунікації: стратегічні комунікації в політиці, бізнесі та державному управлінні : навч. посібник для студ. і аспір. – К. : Альтерпрес, 2008. – 216 с.
90. Право Европейского Союза. Учебник для вузов / Под ред. Кашкина С.Ю.– М.: Юрайт, 2009. - 1120 с.
91. Приходченко Л. Л. Забезпечення ефективності державного управління: теоретико-методологічні засади : монографія / Л. Л. Приходченко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : Вид-во "Оптимум", 2009. – 299 с.
92. Проектний підхід у сфері публічного управління: [підручник] / М.М. Іжа, Т.М. Безверхнюк, К.В. Пеклун, І.В. Руда, І.А. Сенча, Т.В. Сивак / За наук. ред. Ю.В. Ковбасюка, Ю.П. Шарова, Т.М. Безверхнюк. – К. : Вид-во НАДУ, 2016. – 721 с.
93. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток : монографія / В. М. Алексєєв, Л. С. Бровченко, І. А. Верещук [та ін.] ; за заг. ред. А. В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук ; Секретаріат Кабінету Міністрів України. – Дніпропетровськ : Моноліт, 2010. – 399 с.
94. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. - Х. : ХарПІ НАДУ "Магістр", 2012. - 255 с.
95. Публічне адміністрування на засадах проектного менеджменту: навчальний посібник / Авт. кол.: О.В. Пономаренко, Т.К. Гречко, Ю.В. Ковбасюк, С.М. Коник, В.О. Ніколаєв, С.А. Романюк, С.К. Хаджирадєва; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка. – К. : Освіта України, 2014. – 176 с.
96. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Ю. Г. Кальниш, Т. М. Лозинська, В. І. Тимцуник. - Полтава : РВВВ ПДАА, 2015. - 280 с.
97. Публічне управління: теорія і практика : монографія / Ю. В. Ковбасюк, В. П. Трощинський, М. М. Білинська [та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2011. - 212 с.
98. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К. : НАДУ, 2014. - 516 с.
99. Регіональний вимір соціально-економічного розвитку і засади нової регіональної політики. - К. : НІСД, 2013. - 82 с.
100. Регіональний туристичний продукт: проектний підхід до забезпечення конкурентоспроможності : монографія / за заг. ред. М.М. Іжі, К.Д. Бабова, Т.М. Безверхнюк. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016. 0 626 с.
101. Результативність та ефективність державного управління і місцевого самоврядування : навч. посіб. / В. М. Сороко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2012. - 260 с.
102. Розвиток політичної та адміністративно-управлінської еліти в Україні : теоретико-методологічні засади: наук. розроб. : / за заг. ред. В. А. Гошовської ; В. А. Гошовська, І. Г. Сурай, Л. А. Пашко [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові

України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. - К. : НАДУ, 2014. - 52 с.

103. Розпутенко І. В. Державні фінанси : навч.-метод. посіб. (для самот. вивч. слухачами дисципліни "Держ. упр. в екон. сфері") / І. В. Розпутенко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2008. - 63 с.

104. Розпутенко І.В. Державні фінанси. Навчально-методичний посібник – К.: Вид-во НАДУ, 2008.

105. Розпутенко І.В., Л.В.Ільченко-Сюйва. Державне управління в економічній сфері:бюджетно-податкова політика: Навчальний посібник до дисципліни «Державне управління в економічній сфері» - К.: Вид-во НАДУ, 2008.

106. Розроблення публічної політики : практ. посіб. / Швейцар.-укр. проект "Підтримка децентралізації в Україні - БЕ8РЯО" ; уклад. А. Чемерис. - К. : Софія, 2011. - 125 с.

107. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки: концептуальні та організаційно-правові засади : підручник / Г. П. Ситник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2012. - 544 с.

108. Словник-довідник з питань управління проектами / Під ред. С.Д. Бушуєва. – К. : Видавничий дім “Ділова Україна”. – 2001. – 640 с.

109. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. - К. : НАДУ, 2016. - 792 с.

110. Співвідношення Європейської та Євроатлантичної інтеграції в системі національних інтересів України. О.Сушко. К.: Фонд Конрада Аденауера, 2007. -17с.

111. Стандарти європейського врядування : навч. посіб. / І. А. Грицяк, О. Ю. Оржель, С. М. Гладкова [та ін.] ; за заг. ред. І. А. Грицяка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, каф. європ. інтеграції. - К. : НАДУ, 2011. - 184 с.

112. Структурні зміни та економічний розвиток України : монографія / Геєць В. М., Шинкарук Л. В., Артџомова Т. І. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук Л. В. Шинкарук ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2011. – 696 с.

113. Сучасні проблеми і регіональні особливості місцевого самоврядування в Україні : наук. вид. / В. С. Куйбіда ; відп. ред. І. В. Розпутенко ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. - Л. : Літопис, 2001. - 176 с.

114. Технології та інноваційні механізми управління програмами розвитку регіонів та міст : навч.-метод. посіб. / Т. М. Безверхнюк, Н. О. Котова, О. М. Ракоцило [та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Безверхнюк ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. - 252 с.

115. Технології та інноваційні механізми управління програмами розвитку регіонів та міст : навч.-метод. посіб. / Т. М. Безверхнюк, Н. О. Котова, О. М. Ракоцило та ін. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. – 149 с.

116. Технології та інноваційні механізми управління програмами розвитку регіонів та міст : навчально-методичний посібник / Т.М. Безверхнюк, Н.О. Котова, О.М. Ракоцило, І.В. Руда, Т.В. Сивак / За заг. ред. Безверхнюк Т.М. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2013. – 268 с.

117. Технологія управління соціальними проектами : монографія / Т.М. Безверхнюк, А.О. Левицький, К.В. Пеклун, І.В. Руда, І.А. Сенча, Т.В. Сивак / За заг. ред. Безверхнюк Т.М. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2014. – 351 с.

118. Тодоров І.Я. Україна на шляху до європейської та євроатлантичної спільноти: монографія. Донецьк: Дон.НУ, 2006. -268с.

119. Україна – Європейський Союз: зібрання міжнародних договорів та інших документів (1991 – 2009). / За заг. ред. С.О. Камишева, К.: Юстиніан, 2010. – 608 с.
120. Управління інноваційною діяльністю в умовах глобалізації : монографія / М. А. Латинін, С. В. Майстро, В. Ю. Бабаєв ; за заг. ред. М. А. Латиніна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : ХарРІ НАДУ "Магістр", 2012. – 312 с.
121. Управління проектами в публічній сфері: навч. посібн. / Т.М. Безверхнюк, Н.О. Котова, С.А. Попов / За заг. ред. Безверхнюк Т.М. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. – 295 с.
122. Управління ризиками державних програм та проектів : навчальний посібник / Авт. кол.: Т. К. Гречко, Ю. В. Ковбасюк, С.М. Коник, В.О. Ніколаєв, О. В. Пономаренко, С.А. Романюк, С. К. Хаджиррадева; за заг. ред. проф. Ю. В. Ковбасюка. – К. : Освіта України, 2014. – 166 с.
123. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / [авт. кол. В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, Е. М. Лібанова та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. – К. : НАДУ, 2009. – 700 с.
124. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посібник / авт. кол.: В.П.Трощинський, В.А.Скуратівський, Е.М.Лібанова та інш. у 2-х ч. – К.: НАДУ, 2010. – 244с.
125. Фінансово-економічні механізми державного управління формуванням та розвитком внутрішнього ринку України : навч. посіб. / І. В. Розпутенко, Л. В. Ільченко-Сюйва, О. І. Кілієвич [та ін.] ; за заг. ред. І. В. Розпутенка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Каф. екон. політики. -Київ : НАДУ, 2014. - 60 с.
126. Чала Н.Д. Державне управління економічним розвитком України в глобальному просторі : монографія / Н.Д. Чала ; Акад. муніцип. упр. – К. : Аграр Медіа Груп, 2012. – 284 с.
127. Чемерис А. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: європейський вимір для України. Практичний посібник / [Чемерис А.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 80 с.
128. Шпиґа П. С. Міжнародні комунікації. Конспект лекцій. К. : КиМУ, 2004. - 94 с.
129. Як працює Європейський Союз. Довідник інституцій ЄС. К.: КПФ А-Скрін”, 2008. – 50с.

Нормативно-правові документи

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] : прийнятий 8 лип. 2010 р. № 2456-УІ // Відом. Верховної Ради України. - 2010. - № 50-51. - Ст. 572. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. - Назва з екрана.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : прийнятий 16 січ. 2003 р. № 436-ІУ// Відом. Верховної Ради України. - 2003. - № 18, 19-20, 21-22. -Ст. 144. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. - Назва з екрана.
3. Кодекс адміністративного судочинства України [Електронний ресурс] : прийнятий 6 лип. 2005 р. № 2747-ІУ // Відом. Верховної Ради України. - 2005. - № 3536, 37. - Ст. 446. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>. - Назва з екрана.
4. Конституція України [Електронний ресурс] // Відом. Верховної Ради України. -1996. - № 30. - Ст. 141. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%20%BA%96-%20%B1%80>. - Назва з екрана.

5. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : прийнятий 2 груд. 2010 р. № 2755-УІ // Відом. Верховної Ради України. - 2011. - № 13-14, 15-16, № 17. - Ст. 112. -Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. - Назва з екрана.

6. Про вибори народних депутатів України [Електронний ресурс] : Закон України від 17 лист. 2011 р. №4061-УІ // Відом. Верховної Ради України. - 2012. - № 10-11. -Ст. 73. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>. - Назва з екрана.

7. Про вибори Президента України [Електронний ресурс] : Закон України від 5 берез. 1999 р. № 474-ХІУ// Відом. Верховної Ради України. - 1999. - № 14. - Ст. 81. -Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/474-14>. - Назва з екрана.

8. Про вищу освіту : закон України від 17 січ. 2002 р. № 2984-ІІІ : за станом на 20 трав. 2014 р. [Електронний ресурс] // Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14/print1396011698149867>. – Назва з екрана.

9. Про відновлення довіри до судової влади в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 8 квіт. 2014 р. №1188-УІІ// Відом. Верховної Ради України. - 2014. -№ 23. - Ст. 870. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1188-18>. - Назва з екрана.

10. Про громадські об'єднання [Електронний ресурс] : Закон України від 22 берез. 2012 р. № 4572-УІ// Відом. Верховної Ради України. - 2013. - № 1. - Ст. 1. -Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>. - Назва з екрана.

11. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України [Електронний ресурс] : Закон України від 23 берез. 2000 р. № 1602-ІІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2000. - № 25. - Ст. 195. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>. - Назва з екрана.

12. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015р. // Офіційний вісник України [текст] - 2016. - №1

13. Про добровільне об'єднання територіальних громад [Електронний ресурс] : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-УІІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2015. -№ 13. - Ст. 91. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>. - Назва з екрана.

14. Про запобігання корупції [Електронний ресурс] : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-УІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2014. - № 49. - Ст. 2056. -Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>. - Назва з екрана.

15. Про засади державної регіональної політики [Електронний ресурс] : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-УІІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2015. - № 13. -Ст. 90. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>. - Назва з екрана.

16. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності [Електронний ресурс] : Закон України від 11 верес. 2003 р. № 1160-ІУ // Відом. Верховної Ради України. - 2004. - № 9. - Ст. 79. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>. - Назва з екрана.

17. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серп. 2014 р. № 385 // Офіц. вісн. України. - 2014. - № 70. - Ст. 1966. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>. - Назва з екрана.

18. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 квіт. 2015 р. № 214 // Офіц. вісн. України. - 2015. - № 33. - Ст. 963. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>. - Назва з екрана.

19. Про затвердження Основних концептуальних підходів до підвищення ефективності управління корпоративними правами держави [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лют. 2004 р. № 155 // Офіц. вісн. України. -2004. - № 6. - Ст. 327. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/155-2004-%D0%BF>. - Назва з екрана.

20. Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 груд. 1999 р. № 2263 //

Офіц. вісн. України. -1999. - № 50. - С. 77. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2263-99-%D0%BF>. - Назва з екрана.

21. Про інноваційну діяльність : Закон України [Електронний ресурс] від 4 лип.2002 р. № 40-ІУ // Відом. Верховної Ради України. - 2002. - № 36. - Ст. 266. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>. - Назва з екрана.

22. Про інформацію : Закон України [Електронний ресурс] від 2 жовт. 1992 р. № 2657-ХІІ // Відом. Верховної Ради України. - 1992. - № 48. - Ст. 650. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. - Назва з екрана.

23. Про Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-УІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2014. - № 13. Ст. 222. -Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>. - Назва з екрана.

24. Про Конституційний Суд України [Електронний ресурс] : Закон України від 16 жовт. 1996 р. № 422/96-ВР // Відом. Верховної Ради України. - 1996. - № 49. -Ст. 272. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/422/96-%D0%B2%D1%80>. -Назва з екрана.

25. Про культуру [Електронний ресурс] : Закон України від 14 груд. 2010 р. № 2778-УІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2011. - № 24. - Ст. 168. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>. - Назва з екрана.

26. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 трав. 1997 р. // Відом. Верховної Ради України. - 1997. - № 24. - Ст. 170. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>. - Назва з екрана.

27. Про місцеві державні адміністрації [Електронний ресурс] : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586-ХІУ // Відом. Верховної Ради України. - 1999. - № 20-21. -Ст. 190. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>. - Назва з екрана.

28. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2014 р. № 442// Офіц. вісн. України. - 2014. - № 74. - Ст. 2105. - Режим доступу: [1^:/^^. rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF). - Назва з екрана.

29. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 964-ІУ// Відом. Верховної Ради України. - 2003. - № 39. -Ст. 351. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>. - Назва з екрана.

30. Про політичні партії в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2365-ІІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2001. - № 23. - Ст. 118. -Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>. - Назва з екрана.

31. Про прокуратуру [Електронний ресурс] : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-УІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2015. - № 2-3. - Ст. 12. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>. - Назва з екрана.

32. Про Регламент Верховної Ради України [Електронний ресурс] : Закон України від 10 лют. 2010 р. № 1861-УІ // Відом. Верховної Ради України. - 2010. - № 14-15, 1617. - Ст. 133. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>. - Назва з екрана.

33. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 верес. 2015 р. "Про нову редакцію Воєнної доктрини України" [Електронний ресурс] : Указ Президента України № 555/2015 // Офіційний сайт Міністерства оборони України. -Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/reformi-ta-planuvannya-u-sferi-oboroni/voenna-doktrina.html>. - Назва з екрана.

34. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 трав. 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України" [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287/2015 // Офіц. вісн. України. - 2015. -№ 43. - Ст. 1353. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>. - Назва з екрана.

35. Про співробітництво територіальних громад [Електронний ресурс] : Закон України від 17 черв. 2014 р. № 1508-УІІ // Відом. Верховної Ради України. - 2014. -№ 34. - Ст. 1167. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>. - Назва з екрана.

36. Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020" [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015 // Офіц. вісн. України. - 2015. - № 4. - Ст. 67. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/paran10#n10>. - Назва з екрана.

37. Про схвалення Концепції вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 жовт. 2006 р. № 504-р // Офіц. вісн. України. - 2006. - № 40. - Ст. 2692. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504-2006-%D1%80>. - Назва з екрана.

38. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333 // Офіц. вісн. України. - 2014. - № 30. - Ст. 831.

39. Про схвалення Стратегії підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 трав. 2015 р. № 662-р // Офіц. вісн. України. - 2015. - № 54. - Ст. 1756. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/662-2015-%D1%80>. - Назва з екрана.

40. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 черв. 2014 р. [Електронний ресурс] // Офіц. вісн. України. - 2014. - № 75. - Т. 1. - Ст. 2125. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011. - Назва з екрана.

Керівник проектної групи,
завідувач кафедри публічного
управління та регіоналістики

Л.Л. Приходченко

